

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statens säkerhetsfond

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statens säkerhetsfond ändras så att en anvisningsnämnd inrättas vid statens säkerhetsfond. Enligt förslaget skall nämnden ha till uppgift att meddela anvisningar som är bindande för egendomsförvaltningsbolagen i ärenden som hänför sig till skadestånds- och brottmål som drivs på basis av specialgranskningar, samt att fastställa principerna

för indrivningen av fordringar hos egendomsförvaltningsbolagens överskuldssatta kreditkunder samt dessa kunders skuldsanering.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt 3 § lagen om statens säkerhetsfond (379/1992), sådan den lyder ändrad genom lag 245/1996 som trädde i kraft den 1 maj 1996, är statens säkerhetsfond en utanför statsbudgeten stående fond som sköts av ministeriet. Enligt reglementet för statsrådet hör statens säkerhetsfond till finansministeriets verksamhetsområde.

Till finansministeriets arbetsordning, som fastställdes den 17 november 1997 och ändrades 15 januari 1998, har bifogats bl.a. bestämmelser om ministeriets beslutsfattande i frågor som gäller statens säkerhetsfond. Enligt 10 § i bilagan till arbetsordningen avgör ministern alla viktiga och vittsyftande frågor som gäller fonden. Dessutom nämns i bilagan de ärenden som alltid avgörs av ministern. Sådana frågor är bl.a. huruvida man nöjer sig med eller överklagar dom som givits i ett skadeståndsmål som igångsatts till följd av en enligt 14 a § lagen om statens

säkerhetsfond utförd specialgranskning samt beslut som hänför sig till att väcka eller avstå från att väcka talan, godkänna eller framlägga förlikningsförslag och upphäva kvarstad. Övriga rättegångsmål som skall avgöras av ministeriet avgörs enligt arbetsordningen av chefen för finansmarknadsavdelningen eller av ett av ministeriet förordnat finansråd vid finansmarknadsavdelningen.

Vid statens säkerhetsfond finns dessutom som ett parlamentariskt organ, statens säkerhetsfonds fullmäktige, som skall sköta de uppgifter som definieras närmare i lagen.

I lagen om statens säkerhetsfond ingår särskilda bestämmelser om egendomsförvaltningsbolagens verksamhet och beslutsprocesser. Enligt 14 § 2 mom. behandlar ministeriet ärenden som gäller meddelande av anvisningar för bolagen, bevakning av statens intressen samt för bolagen gemensamma förvaltningsprinciper. I praktiken anses anvisningen vara en sådan viljeytring av äga-

ren som är förpliktande för egendomsförvaltningsbolaget. Ministeriet kan också ge anvisningar till egendomsförvaltningsbolagets dotterbolag som staten inte äger direkt.

Ministeriet har meddelat anvisningar närmast i frågor som ansluter sig till ovan nämnda skadeståndsärenden och brottmål. Sammanlagt har ca 150 anvisningar angående skadeståndsärenden och brottmål hittills givits till Egendomsförvaltningsbolaget Arsenal Ab och dess dotterbolag. Av anvisningarna har ca 60 givits av finansministeriet och resten av den direktion som hörde till statens säkerhetsfonds tidigare organisation.

Finansministeriet kan på många sätt påverka egendomsförvaltningsbolagens verksamhet. Ministeriet har denna möjlighet i egenskap av ägare samt med stöd av lagen om statens säkerhetsfond. Det är således inte så mycket fråga om huruvida ministeriet har tillräckliga medel att ingripa i egendomsförvaltningsbolagens verksamhet utan om huruvida ministeriet är ett lämpligt organ att fatta beslut i enskilda skadeståndsärenden och brottmål.

Staten är inte själv part i de rättegångar som har följt i bankkrisens efterdyningar. Kärande är i regel det egendomsförvaltningsbolag eller den depositionsbank som fått bankstöd. Till rättegångarna hänför sig ett betydande samhällligt intresse. Finansministeriet måste därför se till att ansvarsfrågorna i anslutning till bankkrisen utreds ordentligt. Ett beslutsfattande som gäller rättegångar i enskilda fall och på rättegångar dock mindre väl förenligt med ministeriets uppgiftsområde. Vid beredningen av förlikningsavgöranden är föremålet för förlikningen i praktiken en lagakraftvunnen ersättningsdom. I sådana fall kan det med tanke på uppgiftsfördelningen mellan statens högsta organ anses problematiskt att ministeriet som grund för förlikningen blir tvunget att bedöma delvis samma omständigheter som en domstol. I skadeståndsärenden och brottmål som hänför sig till specialgranskningar kan också frågor som kräver olika slags sakkunnighet dyka upp.

Dessutom borde egendomsförvaltningsbolagen, i fråga om överskuldsetta kreditkunders frivilliga skuldsaneringar som inte är beroende av rättegångar, undvika en linje som är strängare än den som tillämpas av andra borgenärsgupper.

Det föreslås därför att lagen om statens

säkerhetsfond skall ändras så att till lagen fogas en ny 5 §, enligt vilken statens säkerhetsfond skall ha en anvisningsnämnd. Enligt förslaget skall nämnden tillsättas av statsrådets allmänna sammanträde och bestå av högst 5 medlemmar. Avsikten är att nämnden utöver två representanter för finansministeriet skall ha sakkunniga i skadestånds-, utsoknings- och skuldsaneringsfrågor som medlemmar. Medlemmarna handlar i uppgiften under tjänsteansvar.

Till nämndens uppgifter hör att ge egendomsförvaltningsbolagen anvisningar i ärenden som hänför sig till skadestånds- och brottmål som drivs till följd av utförd specialgranskning samt i ärenden som gäller verkställigheten av domar som givits i dylika mål. Dessutom skall nämnden fastställa principerna för indrivningen av fordringar hos egendomsförvaltningsbolagens överskuldsetta kreditkunder samt principerna för skuldsanering i fråga om dessa kunder. Bestämmelser om nämndens sammankomster, beslutförhet, beslutsprocesser och medlemmarnas arvoden skall ingå i nämndens stadgar, som fastställs av finansministeriet. Samtidigt ändras lagens 14 § 2 mom. så, att det är nämnden som ger egendomsförvaltningsbolagen anvisningar i ovan nämnda frågor.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Propositionen har inga väsentliga ekonomiska verkningar på statsekonomi. De mötesarvoden som betalas till nämndens medlemmar ökar utgifterna för statens säkerhetsfond.

3. Beredningen av propositionen

En av statsrådet den 23 oktober 1997 tillsatt ministerarbetsgrupp som lämnade sitt åtgärdsförslag den 22 januari 1998 övervägde olika alternativ för utvecklande av beslutsprocessen i anslutning till skadeståndsärenden och brottmål. Ministerarbetsgruppen föreslog att rätten att meddela anvisningar i dessa frågor skall överföras från ministeriet på ett särskilt organ i form av en nämnd, som består av sakkunniga i bl.a. skadeståndsrätt, utsokningsväsende och skuldsaneringsfrågor. Ett sådant kollegialt beslutsfattande ansåg ministerarbetsgruppen vara det bästa alternativet bl.a. på grund av den mångsidiga sakkunskap som detta skulle

medföra. De viktigaste bestämmelserna om nämnden borde enligt arbetsgruppen ingå i lagen.

Dessutom ansåg arbetsgruppen att det borde fästas särskild vikt vid att egendomsförvaltningsbolagen när det gäller kreditförvaltningen, som hör till området för dessa bolags egentliga rörelseverksamhet, inte omotiverat iakttar en strängare linje än andra borgenärsgrepp beträffande sina kreditkunder, i synnerhet om det är fråga om frivilliga skuldsaneringar. Arbetsgruppen föreslog därför att till nämndens uppgifter också kunde höras att genom anvisningar fastslå de allmänna principerna i skuldsaneringsärenden, och av särskilda skäl kunde nämnden meddela anvisningar också i ärenden som gäller en enskild kund, t.ex. då ärendet är principiellt viktigt.

Det granskningsutskott som tillsatts för den parlamentariska övervakningen av Egendomsförvaltningsbolaget Arsenal Ab:s verksamhet har också utrett beslutsfattandet i skadeståndsärenden. Utskottet gav finansministeriet ett utlåtande i frågan den 8 decem-

ber 1997. Utskottet ansåg att beslutsfattandet i skadeståndsärenden borde utvecklas i statens säkerhetsfond och i finansministeriet t.ex. så att åtminstone linjefrågorna avgörs och betydande enskilda avgöranden träffas i kollegium. Ministerarbetsgruppens åtgärdsförslag och granskningsutskottets ställningstagande var alltså rätt så enstämmiga.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet och vid beredningen har beaktats ovan nämnda förslag av ministerarbetsgruppen och utlåtandet av Egendomsförvaltningsbolaget Arsenal Ab:s granskningsutskott. I fråga om lagförslaget begärdes utlåtande av justitieministeriet.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om statens säkerhetsfond

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 april 1992 om statens säkerhetsfond (379/1992) 14 § 2 mom., sådant det lyder i lag 245/1996, samt
fogas till lagen en ny 5 § i stället för den 5 § som upphävts genom nämnda lag 245/1996 som följer:

5 §

Anvisningsnämnd

I fonden finns en anvisningsnämnd som består av fem medlemmar. Nämndens medlemmar utnämns för fyra år i sänder av statsrådets allmänna sammanträde. Nämnden utser inom sig en ordförande och en vice ordförande.

Nämnden har till uppgift att meddela sådana bolag som avses i 1 § 4 mom. anvisningar i ärenden som hänför sig till skadestånds-

och brottmål som drivs på basis av specialgranskningar som utförts enligt 14 a § samt i ärenden som gäller verkställigheten av domar som givits i dessa mål, samt fastställa principerna för indrivningen av fordringar hos bolagens överskuldsatta kreditkunder och principerna för skuldsanering i fråga om dessa kunder.

Bestämmelser om nämndens sammankomster, beslutförhet och beslutsprocesser samt medlemmarnas arvoden ingår i fondens stadgar, som fastställs av ministeriet.

14 §

Ministeriet behandlar ärenden som gäller förordnande av en representant för staten till sådana av staten eller fonden ägda bolags bolagsstämmor som avses i 1 § 4 mom. och, om ärendet inte enligt 5 § hör till anvis-

ningsnämnden, meddelande av anvisningar för bolagen, bevakning av statens intressen samt för bolagen gemensamma förvaltningsprinciper.

Denna lag träder i kraft den 1998.

Helsingfors den 8 maj 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Jouko Skinnari

Lag

om ändring av lagen om statens säkerhetsfond

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 30 april 1992 om statens säkerhetsfond (379/1992) 14 § 2 mom., sådant det lyder i lag 245/1996, samt fogas till lagen en ny 5 § i stället för den 5 § som upphävts genom nämnda lag 245/1996 som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Anvisningsnämnd

I fonden finns en anvisningsnämnd som består av fem medlemmar. Nämndens medlemmar utnämns för fyra år i sänder av statsrådets allmänna sammanträde. Nämnden utser inom sig en ordförande och en vice ordförande.

Nämnden har till uppgift att meddela sådana bolag som avses i 1 § 4 mom. anvisningar i ärenden som hänför sig till skadestånds- och brottmål som drivs på basis av specialgranskningar som utförts enligt 14 a § samt i ärenden som gäller verkställigheten av domar som givits i dessa mål, samt fastställa principerna för indrivningen av fordringar hos bolagens överskuldsatta kreditkunder och principerna för skuldsanering i fråga om dessa kunder.

Bestämmelser om nämndens sammankomster, beslutförhet och beslutsprocesser samt medlemmarnas arvoden ingår i fondens stadgar, som fastställs av ministeriet.

14 §

Ministeriet behandlar ärenden som gäller förordnande av en representant för staten till sådana av staten eller fonden ägda bolags bolagsstämmor som avses i 1 § 4 mom. och meddelande av anvisningar för bolagen, bevakning av statens intressen samt för bolagen gemensamma förvaltningsprinciper.

---

14 §

Ministeriet behandlar ärenden som gäller förordnande av en representant för staten till sådana av staten eller fonden ägda bolags bolagsstämmor som avses i 1 § 4 mom. och, om ärendet inte enligt 5 § hör till anvisningsnämnden, meddelande av anvisningar för bolagen, bevakning av statens intressen samt för bolagen gemensamma förvaltningsprinciper.

Denna lag träder i kraft den 1998.

